

Όσο πληθαίνουν οι φωνές που εννοούν την παρουσία των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία ως πρόβλημα που πρέπει να αναστραφεί και μάλιστα με μεθόδους φαρ-ουέστ, τόσο εντονότερη γίνεται η ανάγκη να εφαρμοστούν πολιτικές που θα συμβάλλουν στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

από την **Κυριακή Τριπερίνα**

Οι επαγγελματίες και οι φορείς που δουλεύουν στο χώρο γνωρίζουν πολύ καλά την πολυπλοκότητα του ζητήματος και γι' αυτό έσπευσαν στο κάλεσμα του Υπουργείου Εσωτερικών για δημόσια διαβούλευση του ετήσιου προγράμματος 2011 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ενταξης "υπηκόων τρίτων χωρών νομίμως διαμενόντων", όπως είναι η επίσημη ονομασία του.

Οι φορείς της διαβούλευσης

Η διαβούλευση ξεκίνησε με ημερίδα που έγινε στις 22 Οκτωβρίου στην Αθήνα και έληξε στις 5 Νοεμβρίου όταν έκλεισε το σχετικό site όπου ήταν δυνατόν να καταθέτουν τις προτάσεις τους οι ενδιαφερόμενοι φορείς, οργανώσεις και άτομα. Την προηγούμενη ημέρα είχε πραγματοποιηθεί η ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων των δράσεων 2007 και 2008, για την οποία θα διαβάσετε σε άλλες στήλες. Τόσο στην ημερίδα όσο και στη διαδικτυακή πλατφόρμα συμμετείχε ευρεία γκάμα φορέων: αρκετές ΜΚΟ όπως ήταν αναμενόμενο, αλλά και η ΓΣΕΕ, το Πανελλήνιο Δίκτυο των Κέντρων Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, το Δίκτυο Ενίσχυσης και Στήριξης Μεταναστριών/ΔΕΣΜΕ, τμήματα ΑΕΙ & ΤΕΙ με συναφή προσανατολισμό, ο Δήμος Αθηναίων και το ΕΚΚΑ από την πλευρά του ευρύτερου δημοσίου, μερικά ΚΕΚ, αλλά και δύο σύλλογοι μεταναστών φοιτητών και μάλιστα με πολύ ενδιαφέρουσες ιδέες. Αντικείμενο της διαβούλευσης ήταν η εξειδίκευση των Προτεραιοτήτων που έχει θέσει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενταξης με στόχο την εκπλήρωση των "Κοινών Βασικών Αρχών για την πολιτική κοινωνικής ένταξης των μεταναστών/στριών στην ΕΕ" σε συγκεκριμένες πολιτικές που θα αποτελέσουν το ετήσιο πρόγραμμα 2011.

Τα κοινά σημεία που αναδείχθηκαν

Η συζήτηση για την εξειδίκευση των δράσεων που θα υλοποιηθούν στην Ελλάδα την επόμενη χρονιά βασίστηκε στις προτάσεις που επεξεργάστηκε η Υπεύθυνη Ελληνική Αρχή (Υπουργείο Εσωτερικών). Στη διάρκεια της ημερίδας ιδίως, αλλά και στον διαδικτυακό διάλογο, αναδείχθηκε το ίδιο πρόβλημα-αίτημα, η ανάγκη δηλαδή να μην υπάρχουν επικαλύψεις και να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή αποδοτικότητα. Η προτεραιότητα στα θέματα αυτά επιβεβαιώθηκε κατ' αρχάς από την πολιτική ηγεσία που ήταν παρούσα στην εκδήλωση, δηλαδή τις Υφυπουργούς Εσωτερικών Θ.Τζάκρη και Εργασίας Α.Νταλάρα, μαζί με τον Γενικό Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής Ανδρέα Τάκη στο πάνελ, ο οποίος συντόνισε και τη συζήτηση της Ημερίδας). Στην παρέμβασή του το Δίκτυο των Κέντρων Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών έδειξε ότι η αποφυγή των επικαλύψεων συνδέεται απολύτως με την αξιοποίηση της υφιστάμενης εμπειρίας όχι μόνον στην αξιολόγηση των φορέων που θα συμμετέχουν αλλά και ως προς το ουσιαστικό περιεχόμενο

των προτάσεων που θα κατατεθούν. Για παράδειγμα, φάνηκε κατά τη διαβούλευση ότι όλοι συμφωνούν στην αναγκαιότητα να αναπτυχθούν δράσεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μεταναστών στις δημόσιες υπηρεσίες. Σχολιάζοντας όμως το περιεχόμενο των δράσεων που εξειδικεύουν το στόχο της "Πληροφόρησης-Εξυπηρέτησης υπηκόων τρίτων χωρών" σύμφωνα με την πρόταση του Υπουργείου, τέθηκε το ζήτημα να αξιοποιηθεί η εμπειρία που ήδη διαθέτουν φορείς και οργανώσεις που συστηματικά κατά την τελευταία δεκαετία παρέχουν πληροφόρηση, νομική και άλλη υποστήριξη για θέματα ιθαγένειας, νομιμοποίησης παραμονής, πρόσβασης σε υπηρεσίες, διεκπεραίωσης υποθέσεων με το δημόσιο κλπ. Ότι είναι αναγκαίο να υπάρχει υποστήριξη ή και ενδυνάμωση των μεταναστών προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβασή τους σε δικαιώματα και υπηρεσίες είναι μεν γνωστό σε όσους εργάζονται στον τομέα αυτό, αλλά φαίνεται ότι ακριβώς χρειάζονται διαδικασίες όπως η δημόσια διαβούλευση προκειμένου να γίνονται οι απαραίτητες συνδέσεις με τους φορείς δημόσιας διοίκησης ώστε η συνεργασία να είναι περισσότερο άμεση και αποτελεσματική.

Καινοτομικές προοπτικές και δράση

Κοινό έδαφος δημιουργούν επίσης οι παρεμβάσεις που στηρίζονται στην ανάγκη οι χρηματοδοτήσεις του ΕΤΕ 2011 να οδηγήσουν στην ανάπτυξη καινοτομιών που θα είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν πολλαπλασιαστικά στο μέλλον. Η διάσταση αυτή τέθηκε, εκτός από τη σχετική παρέμβαση του Δικτύου ΚΕΣΥΥ και από όσους πρότειναν την αντικατάσταση των ενημερωτικών εκστρατειών στα σχολεία (στόχος η "ευαισθητοποίηση της κοινωνίας υποδοχής και η ενδυνάμωση των μεταναστών/στριών") με την αξιοποίηση εκπαιδευτικών υλικών ή τη δημιουργία σχετικής βάσης δεδομένων ή με τη διαμόρφωση εκπαιδευτικού υλικού και εργαλείων εξ αποστάσεως κατάρτισης για το στόχο της "διαπολιτισμικής επιμόρφωσης των στελεχών της δημόσιας διοίκησης".

Ιδιαίτερη συζήτηση έγινε για τις προτεινόμενες από το Υπουργείο «δράσεις στις γειτονιές». Όλοι οι συμμετέχοντες στο διάλογο φαίνεται να συμφωνούν ότι οι δράσεις αυτές δεν μπορεί παρά να βασίζονται στη λογική της κοινότητας ή έστω της ανάμειξης ντόπιων και μεταναστών σε επίπεδο γειτονιάς, με άξονα το σχολείο ή τις ήδη υφιστάμενες πρωτοβουλίες. Εδώ τίθεται βέβαια και το ζήτημα της ανάπτυξης των Συμβουλίων των Μεταναστών που απαιτεί ο Καλλικράτης: από τις απόψεις που διατυπώθηκαν ιδίως στην Ημερίδα καταγράφηκε η αντίρρηση στην διεκπεραιωτική, "από πάνω προς τα κάτω" ανάπτυξη της συλλογικής έκφρασης των μεταναστών, αντίρρηση που βασίζεται τόσο στην ανάγκη να καταπολεμηθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός που εμποδίζει την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή, όσο και στην ανάγκη να λειτουργήσει ο νέος νόμος ως εργαλείο ολοκλήρωσης της δημοκρατίας.

Από αρκετούς φορείς και κυρίως από το ΔΕΣΜΕ τονίστηκε επίσης η γυναικεία διάσταση της μετανάστευσης, βεβαίως σε θέματα βίας και trafficking, αλλά και σε λιγότερο γνωστά όπως η συμμετοχή στα προγράμματα κατάρτισης κ.α. Το ίδιο ισχύει και για τα ζητήματα της ένταξης της "δεύτερης γενιάς" που, όπως όλα δείχνουν, γίνονται όλο και πιο επίκαιρα.

Η συνέχεια

Ως προς το τι θα γίνει παρακάτω, τα καλά νέα είναι ότι επίκειται η προκήρυξη του προγράμματος 2010. Όσο για το υπό διαβούλευση πρόγραμμα του 2011, σειρά έχει τώρα η επεξεργασία των συμπερασμάτων από την Υπεύθυνη (ελληνική) Αρχή, η έγκριση των δράσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έπεται η προκήρυξη, κατά πάσα πιθανότητα μετά τον Ιούνιο 2011. Καλά να είμαστε...